

ბათუმის მეტყველების უახლესი ისტორიიდან

language of our home town

თალიკო ბერიძე

ფილოლოგიის დოქტორი, საქართველოს საპატრიარქოს

წმიდა ტბელ აბუსერისძის სახელობის სასწავლო

უნივერსიტეტის პროფესორი

Taliko Beridze

PhD in Philology, Professor of St. Tbel Abuserisdze

Teaching University of Georgian Patriarchate

DOI: <https://doi.org/10.52340/gmg2023.01.20>

აბსტრაქტი: ბათუმი ერთ-ერთი ულამაზესი და გამორჩეული ქალაქია მთელ შავი ზღვის რეგიონში თავისი უნიკალური ძველი და ახალი არქიტექტურული შენობებით. ეს არის თანამედროვე საქართველოს საუკეთესო მაგალითი. ჩვენ უნდა ვიამაყოთ ჩვენი ქალაქის მრავალფეროვანი კონტრასტებით ჩვენი რეგიონის სხვა ქალაქებთან, მაგრამ ასევე უნდა გვახსოვდეს, რომ ყველაფერი საქებარი ყოველთვის დაკავშირებულია პასუხისმგებლობებთან. ბათუმელებს, მათ შორის მეც, ჩვენი ქალაქი, მაგრამ ძალიან ცოტას ესმით, რომ ბათუმის სიყვარული მხოლოდ მისი უნიკალურობის შესახებ საუბრებით არ განისაზღვრება. მთავარი თემაა ზრუნვა მის მომავალ განვითარებაზე. ვერ ავიცილებთ იმას, რომ ქალაქი დღითი დღე ლამაზდება, მაგრამ ზოგიერთი კომპონენტი მოითხოვს ჩვენი საზოგადოების (ბათუმელის თითოეული მოქალაქის) სიფხიზლეს და ვალდებულებას. ერთ-ერთი ასეთი კომპონენტია „ჩვენი ქალაქის ენა“. ქუჩებში ყოველდღიურად ვხვდებით შენობებზე არასწორად დაწერილ წარწერებს. ჩვენ ვიცით, რომ მეტყველება, ზეპირი კომუნიკაცია ძნელად ცვალებადია, მათი გამოყენების შემდეგ პრაქტიკულად უცვლელი, როგორც ამბობენ, „არ შეიძლება დაიჭირო სიტყვა, რომელიც გაფრინდა“, მაგრამ წერა ადვილია გადასინჯვა და შეცვლა კი ჩვენი ვალია დავიცვათ და გადავარჩინოთ ჩვენი ენა, რადგან ეს ქვეყნის თვითგამორკვევის წინაპირობაა. შეიძლება ითქვას, რომ ჩვენი ენის გვერდით მუდმივად იყო პრობლემური ფორმები, რადგან ის ახალი წერა-კითხვის საფუძველია, მაგრამ ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში განიცადა ქართული წიგნიერების უზარმაზარი ზრდა და მისი განვითარება, რამაც შემდეგ გადაჭრა ბევრი სადავო საკითხი, მაგრამ ამავე მიზეზით მრავალი არასწორი სტრუქტურა ჩამოყალიბდა. თუმცა ეს არის ყველა განვითარებადი ენის ბედი, მაგრამ არ უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ქართული ეროვნების არსებობის მთავარი მიზეზი არის „სამშობლო, ენა, სარწმუნოება“. ენის სიწმინდის დაცვა ნიშნავს საკუთარი თავის, ღირსების, სამშობლოს კულტურისა და მისი ისტორიის დაცვას. ენის შელახვა გაუნათლებლობისა და უკულტურობის მანიშნებელია. ჭეშმარიტად ბრძოლა თქვენი ენის უმანკოებისა და სიწმინდისთვის ერის სულიერი და ზნეობრივი აღდგენის წინაპირობაა. ჩვენი დიდი წინაპრები დიდ

მნიშვნელობას ანიჭებდნენ მშობლის ენის ტარებას, გახდნენ ქართული ენა უფრო მდიდარი, ძლიერი და ლამაზი. ამის შესახებ ხალხი წერდა. ესენი იყვნენ: ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, ვაჟა-ფშაველა და იაკობ გოგებაშვილი. მტრები ცდილობდნენ ჩვენი ენის გაძარცვას, მაგრამ „იბერების ენა“ ძლიერი და ურღვევი იყო. ქართველებმა იცოდნენ, რომ ენა ერისთვის პრიორიტეტული იყო.

საკვანძო სიტყვები: ბათუმი, ქართული ენა, სარწმუნოება.

Absyact: Batumi is one of the most beautiful and distinctive cities in whole black sea region with it's unique old and new architectural buildings. It's best example of modern Georgia.

We should be proud of our city's diverse contrasts upon other cities in our region, but we also must keep in mind that everything praiseworthy is always associated with responsibilities.

Citizens of Batumi including me love our city, but very little do realize that love of Batumi is not defined only by our chattering about it's uniqueness. Major subject is taking care of it's future development.

We can't avoid the fact that city becomes more beautiful day by day, but some components require wakefulness and obligation of our society(Batumi's every single citizen). One of such component is "Language of our city". In the streets everyday we encounter incorrectly written inscriptions on buildings. We know that speech, oral communication are hard to change, practically unchangeable after using them, as people say "You can't catch a word which flown away", but writing is easy to revise and change. It's our duty to defend and save our language because it's country's self-determination's precondition. You may say that, problematic forms were constantly right beside our language since it's new literacy's foundation, but in past few years incurred huge growth of Georgian literacy and it's development which afterwards solved many arguable issues, but by same cause many wrong structures got formed. However this is fate of every developing language, but we shouldn't forget that main reason of Georgian ethnicity's existing is "Motherland, Language, Faith". Defending purity of language means defending yourself, your honour, your motherland's culture's and it's history. Defacing of language is indication of illiteracy and lack of culture. Truly fighting for innocence and purity of your language is precondition of nation's spiritual and moral recovery.

Our great ancestors were giving big importance to carrying for parental language, becoming Georgian language richer, more powerful and more beautiful. People wrote about this. They were: Ilia Chavchavadze, Akaki Tsereteli, Vaja-Fshavela and Iakob Gogebashvili.

Enemies tried to ravage our language, but "language of Iberians" was powerful and unbreakable. Georgians knew that language was priority for nation.

Key words: Batumi, Georgian language, religion.